

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

"ได้ยินเสียงแหวดดังแหวดมาไกล ไกล รื่นเริงฤทธิ์ หวานใดจะปาน

ฟังเสียงบรรเลง ฟังเพลงขับขาน จากทิพย์วิมาน ชาบชานจับใจ.."

ดังบทเพลงพระราชนิพนธ์ใกล้รุ่งของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ที่แสดงถึงความบันเทิงจรโล่งใจและสร้างคุณค่าทางสุนทรียะให้กับพลนิกรชาวไทย ของพระองค์ หรือดังเช่นบทกวีของท่านสุนทรภู่ที่กล่าวไว้ว่า "อันดนตรีมีคุณทุกอย่างไป ย่อมใช้ได้ ดังจินดาคำบุรินทร์ ถึงมนุษย์ครุฑาเทวราช จตุบาท กลางป่าพนาสิน แม้นปีเราไปให้ได้ยิน ก็สูญสิ้นโทษที่ไกรธา" ในบทประพันธ์เรื่องพระอภัยมณี แสดงถึงความสำคัญและคุณประโยชน์ ที่ดนตรีเป็นสื่อกลางสลายความโกรธ ลดความเครียดกังวล และสร้างความเข้าใจความสัมพันธ์ที่ดี ต่อสถาบันครอบครัว สังคม ตลอดจนจนถึงระดับชาติและระดับนานาชาติ

จะเห็นได้ว่าดนตรีมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับมนุษย์ เพราะเสียงเพลงมีส่วนช่วย เสริมสร้างพัฒนาการในทุกด้านของชีวิต โดยเริ่มตั้งแต่วัยเด็กแรกเกิด คุณแม่บางท่านใช้สื่อ เสียงเพลงกล่อมลูกน้อยด้วยเพลงพื้นบ้านหรือร้องเพลงอื่น ๆ เวลาต่อมาเมื่อเด็กเจริญเติบโตเข้าสู่ วัยรุ่น เสียงเพลงมีบทบาทในการใช้ชีวิตประจำวันเป็นอย่างยิ่ง ดังจะพบว่าวัยรุ่นส่วนใหญ่ใช้ เสียงเพลงเป็นสื่อแสดงความผูกพันและสร้าง "อัตลักษณ์ของกลุ่ม" การเข้าชมคอนเสิร์ตของศิลปิน นักร้องที่ตนชื่นชอบกับเพื่อน การรับฟังเพลงผ่านสื่อโทรทัศน์และวิทยุของเยาวชน แสดงถึง ความต้องการสุนทรียะด้านดนตรี ดังที่ เมินรัตน์ นวะบุญ (2536 : 48) กล่าวว่า "คุณค่าทางสุนทรียะ เป็นคุณค่าทางจิตใจของมนุษย์ลักษณะหนึ่งใน 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) ความต้องการทางสติปัญญา (intellectual need) 2) ความต้องการทางสังคม (social need) เพราะมนุษย์มีลักษณะทาง กายภาพที่อ่อนแอ 3) ความต้องการทางด้านอารมณ์ (emotion need) ซึ่งได้แก่ ศิลปะต่าง ๆ ดนตรี การฟ้อนรำ รูปปั้น..."

นอกจากเสียงเพลงจะตอบสนองความต้องการด้านสุนทรียะ ยังมีความสำคัญที่ช่วย พัฒนาคุณภาพชีวิต และพัฒนาความสามารถของมนุษย์ในด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชน ดังที่ ไฮوارد การ์ดเนอร์ (Howard Gardner อ้างใน พรพรรณ ททรัพย์ประภา 2547 : 2) ได้เน้นว่า

“ความสามารถทางด้านสมองของมนุษย์นั้น ที่มีขีดความสามารถอย่างไรอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่เป็นความสามารถหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ ความสามารถด้านดนตรี ความสามารถในการเคลื่อนไหวร่างกาย ความสามารถด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ความสามารถด้านภาษา / คำพูด ความสามารถด้านการมองเห็น / มิติสัมพันธ์ ความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์ ความสามารถด้านรู้จักตนเองหรือความฉลาดทางอารมณ์ ความสามารถด้านการรักษารวมชาติและสิ่งแวดล้อม ความสามารถทางด้านจิตวิญญาณ” จากแนวคิดของการ์ดเนอร์นี้ แสดงให้เห็นว่าดนตรีมีบทบาทสำคัญที่จะช่วยเสริมสร้างศักยภาพของมนุษย์เป็นอย่างยิ่ง จะเห็นได้จากกลุ่มวัยรุ่น ชอบฟังเพลงจากสื่อต่าง ๆ ได้แก่ วิทยุ โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต เทป ซีดี คาราโอเกะ และโทรศัพท์มือถือ

ด้วยเหตุผลความต้องการด้านดนตรีดังกล่าว เสียงเพลงจึงมีความเกี่ยวพันกับการทำหน้าที่ของสื่อมวลชน ที่นำเสียงเพลงมาใช้ตอบสนองความต้องการของมวลชน ในฐานะที่เพลงเป็นสารและเป็นสื่อชนิดหนึ่ง ซึ่งสื่อมวลชนนำมาใช้ ดังที่ ฮาโรลด์ ดี ลาสเวลล์ (Harold D. Laswell อ้างใน พริะ จิระโสภณ 2547 : 10) กล่าวว่า “หน้าที่สำคัญของสื่อมวลชนมี 3 ประการ คือ

1. การสอดส่องเฝ้าระวังสิ่งแวดล้อม เช่น การให้ข่าวสารเตือนภัยแก่ผู้คนในสังคม
2. ประสานเชื่อมโยงส่วนต่าง ๆ ของสังคมหรือสมาชิกในสังคม ให้เป็นอันหนึ่ง

อันเดียวกัน ในการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมทำให้สังคมเป็นปึกแผ่นสมานฉันท์

3. ถ่ายทอดมรดกทางสังคมและวัฒนธรรมจากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่ง

นอกจากนี้ ชาร์ลส์ ไรท์ ยังได้เพิ่มเติมบทบาทอีก 1 ประการ คือ

“หน้าที่ให้ความบันเทิงเพื่อจรรโลงใจคนในสังคมให้มีความสุข สนุกสนาน ให้มีความบันเทิง สร้างความสมดุลทางจิตใจจากภาวะกดดันจากสิ่งแวดล้อมในสังคม”

จะเห็นว่าในแต่ละยุคสมัย สื่อมวลชนหรือผู้ฟังเพลงนำเพลงไทยสากลยอดนิยมไปใช้เพื่อความบันเทิงจรรโลงจิตใจ รองลงมาคือการถ่ายทอดมรดกทางสังคมและวัฒนธรรมจากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่ง การประสานเชื่อมโยงส่วนต่าง ๆ ของสังคมให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และสุดท้ายก็คือการสอดส่องเฝ้าระวังสิ่งแวดล้อม

สาระสำคัญอีกประการหนึ่ง การสื่อความหมายของเพลงไทยสากลเป็นสิ่งที่น่าสนใจ เพราะเนื้อหาของเพลง จะเป็นสื่อที่สะท้อนภาพเหตุการณ์ ความคิดเห็น ความเป็นจริง หรือการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับผู้คนทั้งด้านสังคมและวัฒนธรรม ตั้งแต่อดีตจวบจนปัจจุบัน ดังเช่น กาญจนา แก้วเทพ (2547 : 22) กล่าวว่า “เนื้อหานั้นเป็นสิ่งที่แสดงออกมาข้างนอก และสามารถเป็นเส้นทางที่พาไปสู่สิ่งที่ถูกซุกซ่อนเอาไว้ เช่น บรรดาผู้ผลิตที่อยู่เบื้องหลังความตั้งใจของผู้ส่งสาร อุดมการณ์หรือความใฝ่ฝันของเจ้าของบทประพันธ์” อีกทั้งเนื้อหาเพลงยังเป็นกระจกสะท้อนถึง

ทัศนคติ ค่านิยม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ อีกทั้งยังทำหน้าที่อบรมบ่มเพาะในเรื่องทัศนคติต่อโลก และต่อชีวิตของคนในสังคม ผ่านเนื้อหาเพลงไปสู่กลุ่มผู้ฟัง การสื่อความหมายของเพลงไทยสากลที่เกิดขึ้น ทั้งของกลุ่มผู้ฟังและผู้สร้างสรรค์เพลง มีความคิดเห็น มีความรู้สึกและข้อเท็จจริงเป็นเช่นไร มีความเหมือนและต่างกันอย่างไร เป็นสิ่งที่น่าศึกษา

ในทำนองเดียวกันบทเพลงแต่ละเพลงเปรียบเสมือนดาบสองคมที่มีทั้งส่วนที่เป็นคุณและเป็นโทษ เนื่องมาจากเนื้อหาเพลงก่อให้เกิดผลดีและผลเสียตามเจตนาของการสื่อสาร ในส่วนที่เป็นคุณประโยชน์หรือด้านดีของเพลงไทยสากล ก็คือ ในกรณีที่เสียงเพลงเป็นสื่อให้ความบันเทิง สร้างสุนทรียะและบำบัดจิตใจผู้คนในสังคมให้มีความสุข สัมผัสความทุกข์ ผ่อนคลายความเศร้า ความเหงา ลดความตึงเครียดจากการใช้ชีวิตประจำวัน ทั้งด้านการทำงาน ด้านการศึกษาหรือการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม เช่น ทำให้ผู้คนมีความรัก มีความสามัคคีต่อกัน ถือว่าเสียงเพลงได้ทำหน้าที่อันพึงประสงค์ หรือเนื้อหาของเพลงเป็นสื่อที่ถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมและจิตวิญญาณของสังคม ยกกระตือรือร้นของผู้ฟังด้านศิลปะ อีกทั้งยังกล่อมเกล่าจิตใจผู้คนให้มีจิตใจที่ละเอียดอ่อนประณีตงดงาม ปลอดภัยต่อผู้ฟังเพลงให้มีขวัญกำลังใจ ถือว่าเสียงเพลงนั้นๆ ก่อคุณประโยชน์ในทางที่ดีและสร้างสรรค์ ซึ่งเสียงเพลงสะท้อนความหมายเช่นนี้ นับว่าเป็นสิ่งที่จรรโลงจิตใจต่อมนุษยชาติอย่างยิ่ง

ในทางตรงกันข้าม การที่ผู้สร้างสรรค์เพลงหรือนักร้องยอดนิยม ผลิต/ถ่ายทอดเพลงที่ส่งผลกระทบต่อผู้คนในสังคม จนได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ทางสื่อมวลชนกันอย่างกว้างขวาง ในประเด็นของเนื้อเพลงที่อาจจะปลุกฝังค่านิยมในทางที่ผิดให้กับคนในสังคมได้ ดังเช่นบทเพลงของ ปนัดดา เรืองวุฒิ "ขอเป็นคนเลวที่รักเธอ" ในช่วงต้นปี 2549 ที่ผ่านมาซึ่ง ระเบียบรัตน์ พงษ์พานิช (คม ชัด ลึก, 1 มิถุนายน 2549) นายกสมาคมเสริมสร้างครอบครัวให้อบอุ่นและเป็นสุข เปิดเผยว่า "สมาคมเสริมสร้างครอบครัว ได้ทำหนังสือถึงผู้บริหารบริษัทโทรศัพท์มือถือจำนวน 4 แห่ง ได้แก่ บริษัทเอไอเอส (AIS) ดีแทค (DTAC) TRUE (True) และฮัท (Hutch) เพื่อขอความร่วมมือให้ตรวจสอบและระงับการนำเสียงเพลงคนเลวที่รักเธอ ขับร้องโดย ปนัดดา เรืองวุฒิ มาทำเป็นเสียงเรียกเข้า และเสียงเรียกขณะรอรับสาย (ริงโทน) เนื่องจากเพลงดังกล่าวคณะกรรมการกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ (กทช.) ได้มีความเห็นตามที่สมาคมเสริมสร้างครอบครัวร้องขอให้ตรวจสอบว่า มีเนื้อหาไม่เหมาะสม หมิ่นเหม่และขัดศีลธรรมอันดีงามสนับสนุนให้คนทำความเลวแล้วจะมีความสุข ในขณะที่คนทำความดีไม่มีความสุข" หรือ การที่นางระเบียบรัตน์ "วิพากษ์วิจารณ์ หากมีดารานักร้องคนใดแต่งกายล่อแหลม หมิ่นเหม่หรือแสดงออกทางเพศอย่างชัดเจน บนเวที...การเต้นของ ทา ทา ยัง" (MCOT News Editors, 2549, 1 มิถุนายน) ที่กล่าวมาข้างต้นนับว่าเป็นผลกระทบจากการสื่อความหมายของเพลงทั้งในด้านดีและด้านที่ไม่ดี

ส่วนประเด็นการผสมผสานทางวัฒนธรรมของเพลงไทยสากลยอดนิยมในช่วงเวลาปี 2548 – 2549 ที่ผู้สร้างสรรค์เพลงได้นำวัฒนธรรมด้านดนตรีและด้านภาษาของชาติอื่นเข้ามาใช้ในบทเพลง ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลง/มีการรับ/ปรับตัว และมีการผสมผสานกันระหว่างความเป็นโลก (สากล) กับท้องถิ่นไทยเข้าไว้ด้วยกัน ซึ่งปรากฏการณ์นี้เกิดขึ้นในสังคมไทยโดยทั่วไป ที่คนในสังคมสามารถพบเจอได้จากสื่อมวลชนหรือสื่ออินเทอร์เน็ต เทป ซีดี หรือสื่ออื่นๆ การที่ผู้สร้างสรรค์เพลงนำส่วนประกอบของการผสมผสานทางวัฒนธรรม ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาต่างชาติ ภาษาถิ่น องค์ประกอบของดนตรีสากล ดนตรีพื้นบ้าน การขับร้อง เป็นต้น ซึ่งจากกระบวนการสร้างสรรค์และการคิดประดิษฐ์ทางวัฒนธรรมดังกล่าว ก่อให้เกิดวัฒนธรรมรูปแบบใหม่ขึ้นมาซึ่งมีลักษณะเป็นวัฒนธรรมลูกผสม (Hybrid Culture) มีการข้ามสายพันธุ์ทางวัฒนธรรมระหว่างวัฒนธรรมของโลกกับวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อสร้างคุณค่าและอัตลักษณ์รูปแบบเพลงใหม่ขึ้นให้ทันยุคทันสมัย จะสอดคล้องกลมกลืนกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมไทยที่เปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ หรือในกรณีที่บริษัทค่ายเพลงต่างพากันใช้กลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อธุรกิจโดยโฆษณาเผยแพร่เสียงเพลงผ่านสื่อต่างๆ ทำให้เข้าถึงผู้ฟังเพลงกลุ่มเป้าหมาย จะก่อให้เกิดความรู้สึกหรือมีข้อคิดเห็นเป็นอย่างไร ภาพสะท้อนจากการสื่อความหมายและการผสมผสานทางวัฒนธรรมของเพลงไทยสากลยอดนิยมที่มีต่อสังคม วัฒนธรรม ค่านิยม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ที่ปรากฏในเพลงไทยสากลนั้นเป็นเช่นไร เป็นโจทย์ที่สำคัญของงานวิจัยนี้

สรุปจากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษา “การสื่อความหมายและการผสมผสานของเพลงไทยสากลยอดนิยม” โดยมีประเด็นปัญหานำการวิจัย 2 ประการ คือ

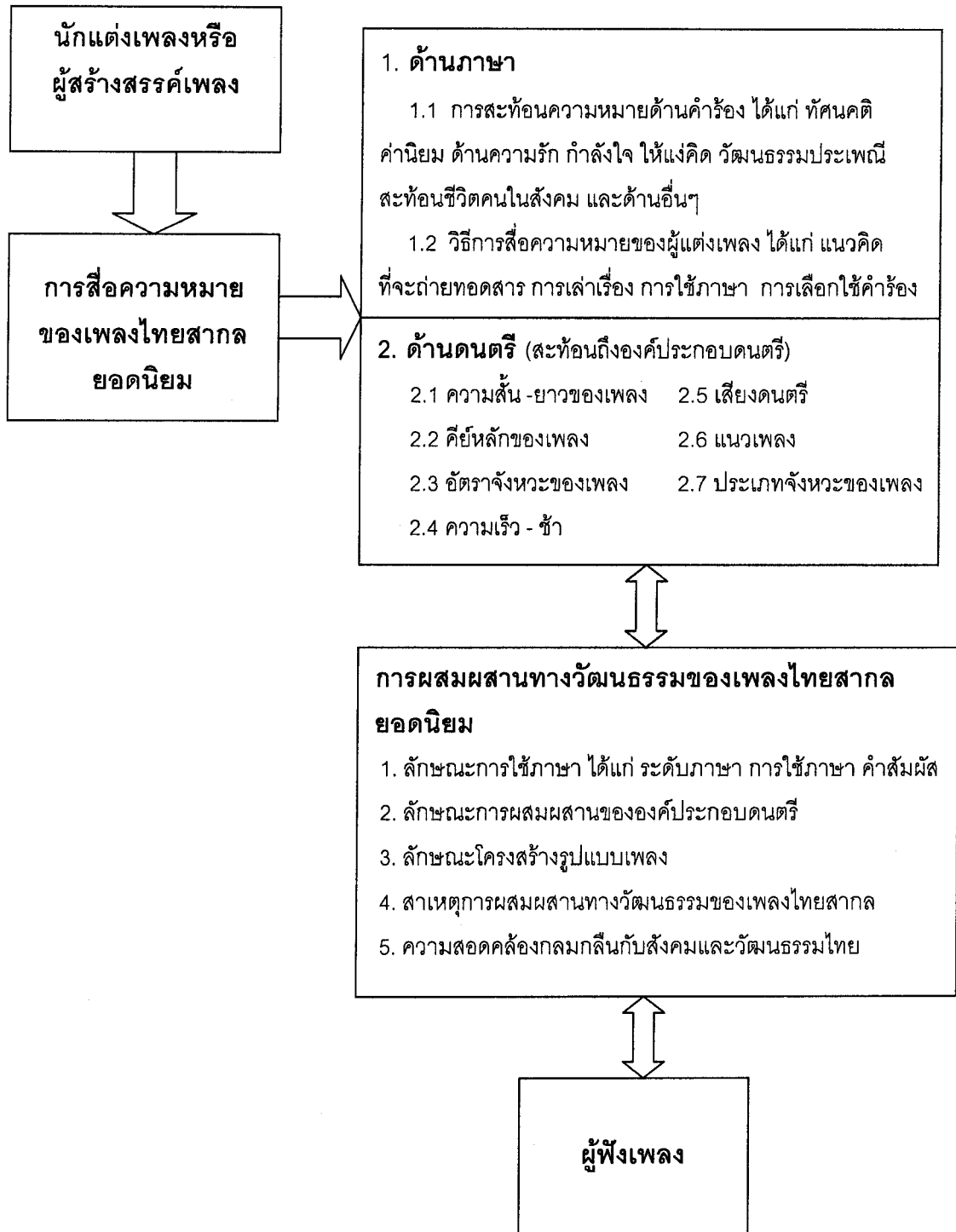
1. เนื้อหาความหมายด้านภาษาและด้านดนตรีที่ปรากฏในเพลงไทยสากลยอดนิยมระหว่างเดือน กรกฎาคม 2548 – มิถุนายน 2549 สะท้อนความหมายถึงในเรื่องใด
2. การผสมผสานทางวัฒนธรรมทางดนตรีของเพลงไทยสากลยอดนิยม มีลักษณะใด มีปัจจัยอะไรกำหนด สอดคล้องกลมกลืนกับสังคมและวัฒนธรรมไทยหรือไม่ มีผลดีผลเสียอย่างไร

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการสื่อความหมายของเพลงไทยสากลยอดนิยม (ระหว่างเดือน กรกฎาคม 2548 - มิถุนายน 2549)

2.2 เพื่อศึกษาลักษณะการผสมผสานทางวัฒนธรรมของบทเพลงไทยสากลยอดนิยม (ระหว่างเดือนกรกฎาคม 2548 - มิถุนายน 2549)

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย “การสื่อความหมายและการผสมผสานทางวัฒนธรรมของเพลงไทยสากลยอดนิยม” (ระหว่าง ก.ค. 2548 ถึง มิ.ย. 2549)

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ผู้วิจัยมุ่งศึกษาจากแหล่งข้อมูล 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) เพลงไทยสากลยอดเยี่ยม (ระหว่างเดือนกรกฎาคม 2548 - มิถุนายน 2549) 2) ผู้สร้างสรรค์เพลงไทยสากลที่มีผลงานเพลงยอดเยี่ยมติดอันดับ (ระหว่างเดือนกรกฎาคม 2548 - มิถุนายน 2549) 3) นักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ระดับปริญญาตรี

4.2 ผู้วิจัยมุ่งวิเคราะห์การสื่อความหมายของเพลงไทยสากลยอดเยี่ยม (ระหว่างเดือนกรกฎาคม 2548 - มิถุนายน 2549) ในประเด็นดังต่อไปนี้

4.2.1 ความหมายตรง (Manifest Meaning) ของเพลงไทยสากลมี 2 ด้าน คือ ความหมายด้านคำร้องและด้านดนตรี

ความหมายด้านคำร้อง แบ่งออกเป็น 7 หัวข้อ ดังนี้

1) ความรักของหนุ่มสาว แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มได้ดังนี้

- (1) ต้องการความรักความผูกพัน ต้องการรัก อยากถูกรัก
- (2) ความห่วงใยดูแลคนรัก ทดสอบรัก หึงหวง
- (3) ความรักในเชิงบวก เช่น รอรัก แอบรัก หยอกล้อ
- (4) ความรักที่ผิดหวัง เช่น ออกหัก ต่อว่า จ้องรัก รักเพื่อเลือก

2) ให้กำลังใจ ปลอบใจ

3) ให้แง่คิดจิตสำนึกที่ดีงาม สร้างสรรค์สังคม

4) การใช้โทรศัพท์

5) คติคนชนบท วัฒนธรรมประเพณีไทย

6) สะท้อนชีวิตคนในสังคมและความร่วมสมัย

7) อื่นๆ เช่น การเปรียบเทียบ การสื่อเจตนาทางเพศ ฯลฯ

ความหมายด้านดนตรี ศึกษาทำนองเพลงในคีย์เมเจอร์(Major) คีย์ไมเนอร์

(Minor) ความเร็ว - ช้า องค์ประกอบของเสียงดนตรี แนวเพลง

4.2.2 ความหมายแฝงเร้น (Latent Meaning) ของเพลงไทยสากลยอดเยี่ยม ศึกษาการเผยแพร่เพลงที่ผ่านสื่อต่าง ๆ ในบริบทของสังคมไทยในลักษณะภาพรวม โดยศึกษาจากผู้ส่งสารและผู้รับสาร ได้แก่ นักแต่งเพลงหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์เพลงและนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

5. คำนิยามศัพท์เฉพาะ

การสื่อความหมาย หมายถึง ความหมายจากผู้สร้างสรรค์เพลงที่ต้องการเล่าเรื่องราวต่างๆ ไปยังผู้ฟังผ่านเพลง เช่น แนวคิด การเล่าเรื่อง วิธีการเล่าเรื่อง การใช้ภาษาพูด ภาษากริยา การเลือกใช้คำร้อง และความหมายจากเนื้อหาเพลงที่สื่อไปยังผู้ฟัง อีกทั้งยังรวมถึงความหมายที่ผู้ฟังแสดงความคิดเห็นและทัศนคติที่มีต่อเพลงไทยสากลที่ได้รับฟัง

ความหมายของเพลง แบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ ความหมายด้านคำร้องและความหมายด้านดนตรี

1. **ความหมายด้านคำร้อง** หมายถึง ความหมายของเนื้อหาเพลง ได้แก่ ความรัก ของหนุ่มสาว ให้กำลังใจปลอบใจ ให้แง่คิดที่ดีงาม การใช้โทรศัพท์ คติชนคนชนบทวัฒนธรรมประเพณีไทย วิถีชีวิตของคนในสังคม ความร่วมสมัย และอื่นๆ

2. **ความหมายด้านดนตรี** หมายถึง เสียงที่เกิดจากการประกอบกันเป็นทำนองเพลง จังหวะ เสียงประสาน เพื่อสื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกจากการบรรเลงเครื่องดนตรีหรือการร้อง ทำให้มีเสียงที่ฟังแล้วเกิดความไพเราะ ทำให้รู้สึกเพลิดเพลิน เกิดอารมณ์รักใคร่เศร้าหรือรื่นเริง สนุกสนานได้ตามบทเพลง ซึ่งประกอบด้วยสิ่งต่างๆ ดังนี้

2.1 **ความสั้น - ยาวของเพลง** ที่วัดเป็นนาฬิกา

2.2 **เสียงดนตรี** หมายถึง เสียงของทำนอง จังหวะ เสียงประสาน ที่มาจากเสียงของนักร้องและเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ ที่บรรเลงผสมวงกันได้อย่างไพเราะน่าฟัง สื่อความหมาย อารมณ์ความรู้สึกโดยผ่านเสียงของนักร้องชาย หญิง กีตาร์ เปียโน ออร์แกนไฟฟ้า เบส กลอง เครื่องสาย เครื่องเป่า เครื่องดนตรีอื่นๆ

2.3 **คีย์หลักของเพลง** ได้แก่ คีย์เมเจอร์ (Major) ที่แสดงความสดใส เข้มแข็ง คีย์ไมเนอร์ (Minor) ที่ให้ความรู้สึกเศร้า โรแมนติก อ่อนหวาน

2.4 **ความเร็วของเพลง** เปรียบเทียบดังจังหวะการเต้นของหัวใจ แสดงความรู้สึกช้า เศร้า ก้าวไปอย่างสบาย เร็วปานกลาง เร็วอย่างมีชีวิตชีวา เป็นต้น สำหรับเกณฑ์ การวัดความเร็ว/ช้า โดยจะใช้เครื่องเคาะจังหวะ(Metronome) วัดว่า 1 จังหวะมีความเร็วเท่าไร ต่อ 1 นาที โดยมีหลักเกณฑ์พิจารณาดังนี้

♩ < 77 จังหวะต่อ 1 นาทีหรือน้อยกว่า ถือว่ามีความเร็ว “ช้า” เศร้า ฝอนคลา

♩ = 78 – 97 จังหวะต่อ 1 นาที ถือว่ามีความเร็ว “ปานกลาง” ดำเนินไปไม่รีบเร่ง

♩ = 98 – 119 จังหวะต่อ 1 นาที ถือว่าเป็นเพลง “ค่อนข้างเร็ว”

♩ > 120 จังหวะต่อ 1 นาทีหรือมากกว่า ถือว่าเป็นเพลง “เร็วมาก” สนุก มีชีวิตชีวา

2.5 แนวเพลง ได้แก่ แนวเพลงป๊อป (Pop) ดนตรีร็อก (Rock) ดนตรีคลาสสิก ดนตรีแจ๊ซ (Jazz) ดนตรีฮิป-ฮอป (Hip – Hop) อินดี้ (Indy) โฟล์คซอง (Folk Song)

2.6 ประเภทจังหวะของเพลง ที่ใช้สำหรับการเต้นลีลาประกอบเพลง ในรูปแบบจังหวะต่าง ๆ ได้แก่ Waltz, Cha Cha Cha, Tango, Rumba, Samba, etc.

วัฒนธรรม หมายถึง วัฒนธรรมของเพลงด้านภาษา (คำร้อง) และด้านดนตรี ได้แก่ วัฒนธรรมดนตรีของเพลงไทยสากล วัฒนธรรมดนตรีของเพลงพื้นบ้าน ที่มีการใช้เสียงเพลงสร้างการมีส่วนร่วม หรือใช้เสียงเพลงทำหน้าที่ให้ความบันเทิง จรรโลงจิตใจของมนุษย์ และตอบสนองความต้องการในด้านความดี ความงาม ความจริงในการใช้ชีวิตของผู้คนในสังคม

เพลง หมายถึง สำเนียงขับร้อง ทำนองดนตรี บางเพลงมีคำร้องเป็นภาษาไทย ภาษาของแต่ละชาติ โดยบางเพลงอาจจะมีเสียงดนตรีบรรเลงประกอบอย่างไพเราะน่าฟัง ได้แก่ เพลงสำหรับการร้อง เพลงกล่อมเด็ก เพลงบรรเลง เพลงไทยเดิม เพลงพื้นบ้านไทย 4 ภาค เพลงลูกทุ่ง เพลงไทยสมัยนิยมแต่ละยุคสมัย เพลงสากล เป็นต้น

เพลงไทยสากลยอดนิยม หมายถึง เพลงที่มีลักษณะแนวดนตรีเป็นแบบสากล ผสมผสานกับคำร้องที่เป็นภาษาไทย (ซึ่งไม่ได้รวมถึงเพลงลูกทุ่งและเพลงพื้นบ้าน) อีกทั้งยังหมายถึงเพลงที่ได้รับความนิยมจากการสำรวจความคิดเห็นผู้ฟังเพลงของสถาบันหรือหน่วยงานที่สำรวจในเรื่องนี้ ได้แก่ เพลงไทยสากลยอดนิยมของสถานีวิทยุกระจายเสียงในเขตกรุงเทพมหานคร หรือต่างจังหวัด เพลงไทยสากลยอดนิยมของนิตยสารต่างๆ แต่ในงานวิจัยนี้หมายถึงเพลงไทยสากลยอดนิยมจากนิตยสารทีวีพูล ที่สำรวจโดยสวนดุสิต

ลักษณะการผสมผสานทางวัฒนธรรมของเพลงไทยสากล หมายถึง การประสมประสานกันในด้านภาษาและด้านดนตรี ได้แก่ การใช้ภาษาไทยประสมประสานกับภาษาต่างชาติ มีการใช้ภาษาพูดผสมกับภาษากวี ส่วนในด้านดนตรี ส่วนใหญ่มีการผสมผสานกันในองค์ประกอบของเสียงดนตรีที่เป็นแบบสากล ซึ่งอาจจะมีดนตรีท้องถิ่นไทยหรือดนตรีของประเทศอื่นๆ ผสมผสานรวมเข้าด้วยกันในคำร้องและดนตรีของเพลงไทยสากล

รูปแบบดนตรี หมายถึงลักษณะโครงสร้างองค์ประกอบของรูปแบบเพลง ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1) **รูปแบบดนตรีภายในตัวเพลง** คือ ท่อนของเพลงที่มีท่วงทำนองท่อนต่าง ๆ ประกอบกันเป็นรูปแบบเพลง(Song Form) โดยทั่วไปท่อนหนึ่งจะมีประมาณ 8 ห้อง ได้แก่ ท่อน AABA, ABCA, etc. ซึ่งมีส่วนประกอบเฉพาะ เริ่มด้วย ส่วนนำ ทำนองหลักของเพลง ดนตรีบรรเลง ท่อนกลาง ส่วนย้อนกลับซ้ำท่อนสำคัญเช่นท่อนฮุค (Hook)

2) **รูปแบบดนตรีภายนอกตัวเพลง** คือ รูปแบบการนำเสนอผลงานเพลงผ่านสื่อ ได้แก่ การโฆษณาประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับเพลงไทยสากลในหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุโทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง อินเทอร์เน็ต เว็บไซต์บันเทิงเพลงต่าง ๆ ดาวนโหลด (Down load) ฟังเพลง ให้อัดให้คะแนนความนิยมกับการบริการทางโทรศัพท์มือถือที่ได้เสนอไว้โดยคิดค่าบริการ

ระดับภาษาที่ใช้ในเพลง หมายถึง การใช้ภาษาในการเขียนคำร้องของเพลง ซึ่งระดับภาษาสามารถแบ่งได้เป็น 2 หมวด คือ

(1) **ภาษาทวิ** คือ ภาษาที่ตั้งใจประดิษฐ์ถ้อยคำให้เกิดความแตกต่างจากภาษาพูดธรรมดา ได้แก่ คำว่าเนตรนภา ดวงดารา เมืองแมน พักตร์ จอมขวัญ ดวงหยั

(2) **ภาษาธรรมดา** คือ ภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ตา ท้องฟ้า ดาว สวรรค์ หน้า น่อง ดวงใจ

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ทราบถึงผลการสื่อความหมายของภาษาและดนตรีเพลงไทยสากลยอดนิยม (ระหว่างเดือนกรกฎาคม 2548 - มิถุนายน 2549)

6.2 ได้รับองค์ความรู้การผสมผสานทางวัฒนธรรมของเพลงไทยยอดนิยม รู้ปัจจัยที่เป็นสาเหตุในผสมผสานของเพลง และรู้ผลความสอดคล้องกลมกลืนกับสังคมและวัฒนธรรมไทย

6.3 ผู้วิจัย ผู้สร้างสรรค์เพลง ค่ายเพลง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ในการพัฒนาวิชาชีพการสร้างสรรค์เพลงให้มีความหมายและมีคุณภาพดีเหมาะสมกับผู้ฟัง

6.4 เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเพลงไทยสากล ที่ต้องการนำผลการวิจัยนี้ไปใช้อ้างอิง หรือเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาในงานวิชาการของตนเอง อีกทั้งยังสามารถนำผลการวิจัยนี้เผยแพร่ขยายผลต่อไปยังผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ต่อไป